

Hukuk ve sağlık alanında faaliyet gösteren meslek sahiplerine yönelik, biyotıp alanında temel insan hakları ilkeleri ile ilgili *online* kurs

Konuyla ilgili ön bilgiler ve kursun amacı

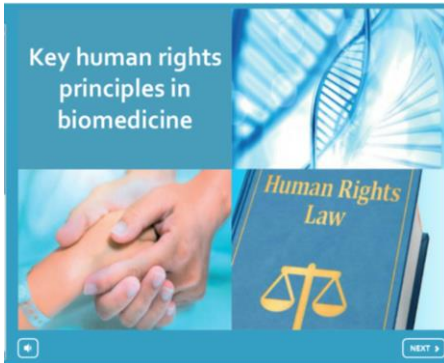
Yeni teknolojiler de dahil olmak üzere, biyoloji ve tıptaki evrim sonucunda, sağlık alanında olağanüstü ilerlemeler kaydedilmiştir. Ancak bu gelişmeler, bireyi etkileyen ve bireyin haklarının ve onurunun korunması üzerinde sonuçları olan etik sorunları da beraberinde getirmiştir.

Bu etik ve çoğu kez de hukuki sorunlar çeşitli alanlarda ortaya çıkmaktadır. Bunlar arasında, tıbbi müdahaleye onam verilmesi, şahsın sağlık verilerini bilme hakkına sahip olması gibi sorunlar ve üremenin tıbbi yardımla sağlanması, organ veya doku bağışına ve organ nakline başvuruya dair konular ve diğer hususlar yer almaktadır.

Avrupa Konseyi insan haklarını koruma sistemi, bu gelişmelerle ilgili olarak çeşitli girişimlerde bulunmuştur:

- İnsan Hakları ve Biyotıp Sözleşmesi (Oviedo Sözleşmesi) 1997 yılında kabul edilmiştir. Sözleşmenin hükümleri belirli konularla ilgili Ek Protokollerle daha da ayrıntılı hale getirilmiş ve tamamlanmıştır.
- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Oviedo Sözleşmesini referans alarak, bu sorunların bazılarıyla ilgili olan, giderek artan sayıda davayı ele almıştır.
- Ayrıca, Biyoetik Komisyonunca ve Avrupa Konseyinin diğer Komisyonlarıncı/kurumlarıncı benimsenmiş, uluslararası düzeyde birer referans noktası işlevi gören, bağlayıcı olmayan önemli sayıda bir hukuki enstrüman derlemesi de mevcuttur

Kursun amacı bu konuları ele almak ve ilgili belgeleri ve hukuki enstrümanları, günlük tempolarının getirdiği yoğun iş yükünü dikkate alacak bir biçimde, hukuk ve sağlık alanında çalışan meslek sahiplerinin erişimine sunmaktır. Kurs özellikle de gerek hukuk gerekse sağlık alanında çalışan meslek sahiplerinin biyomedikal alanda yaptıkları çalışmalarla ilgili temel insan hakları ilkelerini anlamalarına yardımcı olmayı amaçlamaktadır.

Konular videolar, etkileşimli ekranlar, vaka sunumları, bilgi testleri ve muhakeme egzersizleri kullanılmak suretiyle uygulamalı bir biçimde ele alınmaktadır

Kursta, kursu izleyebilmek için gerekli olan temel kavramların ve nosyonların tanımlarını içeren bir Sözlük de bulunmaktadır. Sözlüğe bütün kurs süresince erişim sağlanabilir

Kurs 2018 yılında hazırlanmıştır.

Hedef kitle

Bu kursun iki kademeli hedef kitlesi vardır

- sağlık alanında çalışan meslek sahipleri ve
- hukuk alanında çalışan meslek sahipleri.

Kurs, tıp fakültesi ve hukuk fakültesi öğrencileri, ulusal insan hakları kurumlarının çalışanları ve biyotıp alanında insan hakları konularına özel ilgi duyan gruplar veya bireyler tarafından da eğitim malzemesi olarak kullanılabilir.

Kurs özeti (8 modül)

1. **Giriş** (tanımlar, uluslararası hukuk çerçevesi, ilkeler)
2. **Özgür ve bilgilendirilmiş onam** (tanımı, onamın reddi veya geri çekilmesi, özgür ve bilgilendirilmiş onamın unsurları ve kısıtları)
3. **Tıbbi mahremiyet ve sağlıkla ilgili bilgilerin korunması** (sağlıkla ilgili verilerin tanımı, hukuki çerçeve, hastanın onamı, sağlıkla ilgili bilgilerin mahremiyetiyle ilgili kısıtlamalar, sağlık çalışanlarının veri işlemesi, hastaların sağlık bilgilerine erişim hakkı)
4. **Embriyonun ve üremenin korunması** (embriyonun statüsüyle ilgili temel görüşler, tıbbi yardımla sağlanan üreme teknikleri, üreme amaçlı klonlamanın yasaklanması, doğum öncesi tanı)
5. **Yaşamın sona ermesi** (giriş, hukuki çerçeve, yaşamın sona ermesi durumlarına karar verme, tedaviye onamın geri çekilmesi, yapay sıvı yükleme veya beslenme, daha önce belirtilmiş istekler, palyatif bakım)
6. **Genetik testler** (giriş, farklı genetik test türleri, sınırlamalar, ilkeler ve kurallar, genetik testler ve kişisel veriler, onam verme kabiliyeti olmayan şahısların korunması, doğrudan tüketiciye iletilen testler, genetik veri ve sigorta amaçları)
7. **Biyomedikal araştırma** (tanım, hukuki ilkeler etik ilkeler, hukuki çerçeve, **bilgi** ve onam, emniyet: tedavi ve yeni gelişmeler, bilgi ve gizlilik)
8. **İnsan organlarının ve dokularının nakli** (tanımlar, etik ve hukuki konular, hukuki çerçeve, genel ilkeler, canlı insandan organ ve doku alma, ölüden organ ve doku alma)

Kursun hazırlanması ve uygulanması

Bu kurs Hukuk Mesleğindeki bireylere İnsan Hakları Eğitimi Avrupa Programı (HELP) ile Avrupa Konseyi Biyoetik Birimince müştereken hazırlanmıştır. Programın kendi dilinizde mevcut olup olmadığını öğrenmek için e-öğrenim programımıza bakınız

Online kursa erişim

İngilizce model kurs <http://help.elearning.ext.coe.int/> adresindeki HELP e-öğrenme platformunda bedelsiz olarak mevcuttur. Erişim için, henüz yapmadıysanız, bir HELP hesabı açmalısınız (2 dakikanızı alacaktır).